

het scheepvaart  
national maritime  
museum



**Mens en zee**  
**Activiteitenplan**  
**2025-2028**

# Inhoud

<b>1. Inleiding</b>	<b>4</b>
<b>2. Missie en visie</b>	<b>7</b>
<b>3. Tentoonstellings- en collectiebeleid</b>	<b>13</b>
<b>4. Publiek</b>	<b>19</b>
<b>5. Partners en fondsenwerving</b>	<b>25</b>
<b>6. Organisatie en bedrijfsvoering</b>	<b>31</b>

# 1. Inleiding

Aan de basis van al onze activiteiten ligt de menselijke fascinatie voor de zee en de scheepvaart. Die is oeroud: mensen hebben de zeeën bevaren in oorlogen, als handelsnaties, uit avontuurlijkheid of op drift. In de moderne tijd heeft de zeevaart weinig van zijn relevantie verloren. Een wereldwijde bedrijfstak is gemoeid met het vervoer van goederen, mensen en dieren over water. Dagelijks zijn vluchtelingen op schepen in het nieuws, op zoek naar een betere toekomst.

Het Scheepvaartmuseum is met zijn indrukwekkende maritieme collectie – met een omvang van ongeveer 350.000 voorwerpen – dé aangewezen plek om verhalen te vertellen over al die verschillende aspecten. Doorlopend doen we onderzoek naar de geschiedenis en de aard van de scheepvaart en de economische en sociaal-maatschappelijke implicaties daarvan.

De laatste jaren heeft Het Scheepvaartmuseum een omslag gemaakt. De rijke collectie vormt nog altijd het uitgangspunt. Maar de verhalen die we vertellen zijn geüpdatet en vertegenwoordigen meer verschillende perspectieven, zodat ze recht doen aan de gelaagde realiteit van toen en nu. Er is meer ruimte voor persoonlijke ervaringen en voor de symbolische betekenis van voorwerpen en afbeeldingen. In de huidige koers van het museum staan mens en zee centraal: de mens die de vaste wal verlaat op zoek naar een nieuwe oever, de zee die verschillende werelden met elkaar verbindt. Voor de een is de zee een plek van dromen, vrijheid en avontuur, voor de ander een oord van strikte orde, beproevingen of een helletocht.

Om al die verhalen te kunnen vertellen, schieten onze collectie en onze kennis soms tekort. De hiaten vullen we deels in met de expertise en verbeeldingskracht van vele externen: tentoonstellingsmakers, kunstenaars, onderzoekers, nazaten, ervaringsdeskundigen. We werken op verschillende manieren met hen samen, en soms geven we (symbolisch) de sleutel van het museum uit handen. Gelijktijdig investeren we in het vergroten van kennis en deskundigheid binnen onze organisatie.

We willen recht doen aan alle facetten van de maritieme geschiedenis en de scheepvaart, en inzichtelijk maken hoe die hun uitwerking hebben op individuen en de maatschappij. De komende jaren voegen we aan ons aanbod een nieuwe vaste tentoonstelling toe die focust op de industriële revolutie. We laten zien hoe de introductie van het stoomschip migratie aanzwengelde. Zo komen hier aan het Oosterdok steeds meer werelden samen: land en zee, verleden en heden, Amsterdammers van alle leeftijden en bezoekers van heinde en ver.

Uit de groeiende bezoekersaantallen en de resultaten van kwalitatief publieksonderzoek concluderen we dat onze bezoekers waardering hebben voor onze inspanningen en het diverse aanbod: van onderzoek tot tentoonstellingen tot uitnodigende publieksactiviteiten. Het herstel van het bezoekersaantal na corona is een mooie opsteker. Maar we willen meer. We willen dat zoveel mogelijk (nieuwe) publieksgroepen het museum weten te vinden en betrokken raken: als bezoeker, scholier, partner, collega, onderzoeker, steungever of toerist. Die wens vormt het uitgangspunt voor dit meerjarenplan. Daarom investeert het museum de komende jaren extra in toegankelijkheid en laagdrempeligheid.

Veel dank zijn we verschuldigd aan de medewerkers van Het Scheepvaartmuseum die het allemaal mogelijk maken en aan onze partners en bezoekers.



## 2. Missie en visie

### Terugblik

Ons vorige meerjarenplan *Water verbindt werelden* schreven we tijdens de pandemie. Intussen is het museum weer in *full swing*. We sluiten de beleidsperiode af met een bewogen en succesvol jaar. 2024 begon met veel aandacht voor de vervanging van de vlaggen van ons VOC-schip. Het Scheepvaartmuseum werd het middelpunt van debat over een actueel thema: hoe gaan we om met ons koloniale verleden? Eind september presenteerden we de nieuwe vaste tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan*. Daarmee vervolgen we de weg die we eerder insloegen, zoals *Het Parool* schreef, met 'ruimte maken voor de keerzijde van onze maritieme prestaties in de 17de eeuw'.<sup>1</sup> Wat voor de een 'woke' is,<sup>2</sup> betekent voor de ander: eindelijk erkenning.

Het Scheepvaartmuseum maakte ook eerder al tentoonstellingen rondom slavernij

en kolonialisme: *Slaven en Schepen* (2001) en *De Zwarte Bladzijde* (2013). Die tentoonstellingen gingen over mensenhandel over de Atlantische Oceaan door de West-Indische Compagnie (WIC). Daaruit bleek: zonder schepen geen kolonialisme en zonder scheepvaart geen trans-Atlantische slavernij. Voor ons de reden om *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* te maken. De tentoonstelling bouwt ook voort op recentere tentoonstellingen: *I love Banda* (2021) en *Mens op Zee* (2022-2023). We vinden het belangrijk om te vertellen hoe de maritieme geschiedenis tot op de dag van vandaag ingrijpt in mensenlevens.

Met *Food for Thought*, met werk van Kadir van Lohuizen (verlengd tot 5 januari 2025), doen we dat op een andere manier. De fotograaf onderzocht de wereldwijde voedselindustrie en laat zien welke rol de scheepvaart en exportland Nederland daarin spelen. *Food for Thought* nodigt de

<sup>1</sup> Het Parool, 'We moeten onze trots leren loslaten', 27 september 2024

<sup>2</sup> De Telegraaf, *Vraagtekens in Amsterdam bij VOC-replica: 'Blijf er met je woke tengels vanaf'*, 27 januari 2024



Cultuur Ferry. Foto: Rederij Mokumboot

Het Scheepvaartmuseum onderhoudt ook levendige contacten met de buurt en de stad. We konden de band met buurtbewoners en instellingen in de buurt extra aanhalen, omdat we de VriendenLoterij Museumprijs 2022 (thema: 'Beste buur') in ontvangst mochten nemen. Sinds april 2024 vaart de Cultuur Ferry waarvan Het Scheepvaartmuseum mede-initiatiefnemer was – de ferry maakt 32 culturele instellingen over water op een duurzame manier bereikbaar. Zo geven we op verschillende manieren vorm aan onze sociale verantwoordelijkheid en investeren we in cultureel ondernemerschap, publieksbinding en partnerschappen.

### Visitatiecommissie

Op 29 mei 2024 kregen we bezoek van de visitatiecommissie (onder voorzitterschap van Lilian Gonçalves-Ho Kang You) die haar bevindingen, aanbevelingen en conclusies vastlegde in een *Visitatierapport* (juli 2024). Het Scheepvaartmuseum vat de aanbevelingen vooral op als een uitnodiging tot het aanscherpen en verdiepen van de huidige strategische koers. In dit meerjarenplan beschrijven we op welke manier we dat gaan doen.

### Inclusief museum

Het Scheepvaartmuseum wil een inclusief museum zijn, een museum waar ruimte is voor verschillende standpunten en invalshoeken. Hoewel Het Scheepvaartmuseum geen activistisch platform is, neemt het wel degelijk een standpunt in. We duiden maatschappelijke en historische thema's aan de hand van onze collectie en expertise. Evengoed hebben we een taak in de kennisdeling van (puur) maritieme zaken. Maritieme musea en onderzoeksinstituten wereldwijd constateren dat maritieme basiskennis in het algemeen terugloopt. Het Scheepvaartmuseum vult die leemte in: we leggen terminologie als 'bakboord' en 'stuurboord' uit en wijzen op het levensbelang van de zeevaart voor de wereldeconomie.

bezoeker uit tot reflecties over een duurzamer en rechtvaardiger voedselsysteem.

In 2022 wonnen Het Scheepvaartmuseum, het Maritiem Museum Rotterdam, het Zuiderzeemuseum en het MAS Antwerpen de pitch voor het International Congress of Maritime Museums in 2024. Het twejaarlijkse congres is een prestigieus platform voor kennis- en expertise-uitwisseling dat fungeert als bloeiende netwerkorganisatie. We blikken terug op een geslaagde editie (15 t/m 21 september 2024); 230 maritieme museumexperts uit 48 landen waren te gast in Amsterdam, Rotterdam, Enkhuizen en Antwerpen.

### Missie

We laten zien hoe het maritieme verleden van Nederland doorwerkt in ons hedendaagse leven, hoe de scheepvaart en de zee van invloed zijn op actuele en toekomstige maatschappelijke thema's en hoe 'het ruime sop' mensen heeft uitgedaagd, geïnspireerd en geknecht.

### Visie

De collectie van Het Scheepvaartmuseum staat centraal bij alles wat we doen. Tegelijkertijd vragen we onderzoekers, kunstenaars, ervaringsdeskundigen en onze bezoekers om te reageren op de hiaten in onze collectie en onze expertise. Met hun kunde en deskundigheid dragen ze blijvend bij aan de toekomst van het museum dat niet langer een toonzaal is, maar verandert in een levendige gemeenschapsruimte. Een meerstemmige plek dus, waar de maritieme cultuur ook wordt toegelicht en ingekleurd door rituelen, debat en uitwisseling van persoonlijke ervaringen. Omdat het verhaal van Het Scheepvaartmuseum niet alleen over schepen gaat, maar vooral over mensen.



Mens op Zee. Foto: Almicheal Fraay

## Uitgangspunten 2025-2028

Onze missie en visie vormen de basis van onze organisatie. Van daaruit geven we de toekomst vorm. Dat doen we aan de hand van een strategie die is gebaseerd op vier uitgangspunten:

1. Het Scheepvaartmuseum is een meerstemmig maritiem museum met een rijk en veelzijdig aanbod dat onderzoek, debat en uitwisseling stimuleert.
  2. Het Scheepvaartmuseum is een plek voor een breed en divers publiek.
  3. Het Scheepvaartmuseum staat midden in de samenleving en verbindt zich met diverse partners in de buurt, de stad, het land en wereldwijd.
  4. Het Scheepvaartmuseum onderneemt duurzaam, sociaal en veilig.
- In hoofdstuk 3 werken we uitgangspunt 1 uit;
  - In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op uitgangspunt 2;
  - In hoofdstuk 5 komt uitgangspunt 3 aan de orde;
  - in hoofdstuk 6 is uitgangspunt 4 het onderwerp.

## Toegankelijkheid

De komende jaren is toegankelijkheid hét overkoepelende thema. De toegankelijkheid van het museum verbeteren we aan de hand van een integrale werkwijze. Zo kunnen we scherp sturen en in alle gelegingen thema's als diversiteit en inclusie en duurzaamheid verder doorvoeren. We gaan werken met een nieuwe organisatiestructuur met een tweekoppige directie waarin de verantwoordelijkheden strak zijn belegd. We vervangen verouderde tentoonstellingen en maken zo onze maatschappelijke koers nog beter zichtbaar. We introduceren vier thematische aandachtsgebieden als kapstok voor ons beleid die we over vier jaar gaan evalueren.

## Codes

Het Scheepvaartmuseum onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie, de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur. In onze jaarverslagen rapporteren wij over de naleving van de codes. Zij zijn een leidraad bij ons handelen. De inhoud van de codes is dan ook verweven in dit activiteitenplan: onze waarden en doelstellingen raken er bijna allemaal aan. In hoofdstuk 6 lichten we de drie codes verder toe.



Food for Thought



### 3. Tentoonstellings- en collectiebeleid

Het Scheepvaartmuseum is het nationale museum voor maritieme geschiedenis en cultuur in Nederland. Bijna elk aspect van de Nederlandse scheepvaartgeschiedenis vanaf 1500 tot nu is in de collectie vertegenwoordigd. Een bevlogen team van specialisten – conservatoren, onderzoekers, fellows, informatiespecialisten en vrijwilligers – houdt zich bezig met het beheren, conserveren, beschouwen en duiden van de internationaal toonaangevende collectie. Zij dragen in hoge mate bij aan de kwaliteit van onze tentoonstellingen en de onbetwiste status van Het Scheepvaartmuseum als kenniscentrum en bibliotheek.

Het collectiebeleid en het tentoonstellingsbeleid van Het Scheepvaartmuseum zijn communicerende vaten. Het museum onderneemt gerichte activiteiten en voorziet in een gevarieerd aanbod, gebaseerd op de collectie. Andersom kleuren de belangstelling van onze bezoekers en de

tijdgeest het belang en de betekenis van onze collectie in, wat gevolgen heeft voor de manier waarop we die uitbouwen en tonen.

Van oudsher heeft de eurocentrische, witte, technische blik de overhand in de collectie. Die krijgt meer en meer tegenwicht en aanvulling. Zo verzamelen we actief om de geschiedenis en doorwerking van slavernij, kolonialisme en globalisering in onze maatschappij beter te kunnen duiden in de context van de Nederlandse scheepvaart. Ook leggen we persoonlijke verhalen en immaterieel erfgoed vast in jaarlijkse oral history-projecten, bijvoorbeeld over gender, arbeid en migratie in relatie tot scheepvaart.

Waar we eerder vooral met andere (maritieme) musea en culturele instellingen samenwerkten, doen we dat steeds vaker ook met kunstenaars, fotografen en documentairemakers. De recente samen-

werkingen met The Rock Foundation van de Hodinöšyö:nih-gemeenschap in de staat New York, met archeologen in West-Afrika en het Caribische gebied en het Consortium Koloniale Collecties vormen andere voorbeelden van de nieuwe koers. Deze vraagt om een aangescherpt collectiebeleid. We formuleren niet alleen richtlijnen voor de manier waarop we hedendaagse ontwikkelingen willen inpassen in de collectie, maar bijvoorbeeld ook voor de manier waarop we goed opdrachtgeverschap voor kunstenaars inrichten.

## Onderzoeksprogramma

Recent hebben we het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship (voor afgestudeerde masterstudenten) en het Dr. Ernst Crone Fellowship (voor gepromoveerde academici) met extra onderzoekers kunnen uitbreiden. Op 1 januari 2025 gaat het nieuwe Van de Velde Fellowship van start: een onderzoekplaats met een focus op materiaaltechnisch onderzoek in internationaal samenwerkingsverband. Bij de selectie van fellowshipkandidaten kijken we nog meer dan voorheen in hoeverre hun onderzoeksvragen bijdragen aan diversiteit en inclusie in het maritiem-historische onderzoek en een nieuw perspectief toevoegen. Tijdens publieksbijeenkomsten zoals het Museum-symposium presenteren we de resultaten van de onderzoeksprogramma's.

## Toegankelijk kenniscentrum

We vinden het belangrijk dat onze collectie toegankelijk is voor iedereen die geïnteresseerd is in maritieme cultuur. Onze bibliotheek is drukbezocht en fungeert als een laagdrempelig kenniscentrum en inhoudelijke vraagbaak. Sinds 2022 hebben we veel energie gestoken in de digitale toegankelijkheid van onze collectie. Registratie, beschrijving en digitalisatie zijn nu grotendeels op orde. Van 80 procent van de objecten is een digitale foto gemaakt; in 2021 was dat 48 procent. In 2028 willen we tenminste 85 procent van de collectie hebben gefotografeerd.

Dit zijn de zwaartepunten in het verzamelbeleid in de komende periode:

- meer aandacht voor oral history en immaterieel erfgoed;
- meer internationale focus: we richten ons op het Nederlandse maritieme verleden in het algemeen, maar daarin ligt de nadruk op de voormalige Nederlandse koloniën zoals Indonesië, de Caribische eilanden en Suriname;
- meer aandacht voor onderbelichte groepen in de maritieme geschiedenis zoals vrouwen, queers, migranten en gastarbeiders;
- meer focus op 'environmental studies' die het effect van menselijk handelen op het mariene klimaat onderzoeken.



Jeronymus van Diest (II), *Fluitschip en andere schepen voor de kust van Den Briel* (detail), 1656. 2023.0010



*Atlantisch Venster* van Kevin Osepa

## Presentatiebeleid: vier aandachtsgebieden

Voor de komende vier jaar hebben we vier aandachtsgebieden gedefinieerd die de ruggengraat vormen voor ons collectie- en activiteitenbeleid. Ze zijn bedoeld als thematische richtlijnen waarin mens en zee steeds centraal staan. In internationaal opzicht beperken we ons tot de Nederlandse relatie met voormalige koloniën. Toegankelijkheid is een standaardeis. We hanteren richtlijnen voor onder meer rolstoeltoegankelijkheid, begrijpelijk en inclusief taalgebruik en leesbaarheid. Waar mogelijk (her)gebruiken we duurzame materialen.

### 1. Identiteit

Voor maritieme musea wereldwijd is de verstrengeling van maritieme geschiedenis en het koloniale verleden een actueel thema. De Europese scheepvaart heeft uitbuiting en ontwrichting van ecologische systemen, samenlevingen en mensenlevens mogelijk gemaakt. Het Scheepvaartmuseum laat zien hoe die geschiedenis doorwerkt in het heden. We maken tentoonstellingen over kolonialisme en slavernij, over migratie en rangen en standen.

Voorbeelden: *Schaduw op de Atlantische Oceaan* (2024), *Van zeil naar stoom* (2027), *Vrouwen en de zee* (2028)

### 2. Milieu en impact

Het Scheepvaartmuseum wil in 2030 een eco-positief museum zijn. Dat dragen we uit in alles wat we doen. We laten zien wat menselijk gedrag en de scheepvaart teweegbrengen en hoe we zelf kunnen bijdragen aan een beter leef- en zeeklimaat. We maken tentoonstellingen over het milieu, over de visserij en over de haven.

Voorbeelden: *Food for Thought* (2023-2025), *Van wie is de zee?* (2026)

### 3. Kunst

Kunstenaars van alle tijden hebben zich laten inspireren door de zee en de scheepvaart. Het Scheepvaartmuseum vertelt vaak het verhaal achter de objecten, maar wil net zo goed de schoonheid van maritieme kunst belichten. We tonen bestaand werk dat nieuwe perspectieven toevoegt aan onze collectie en vragen kunstenaars te reageren op objecten of actuele thema's.

Voorbeelden: Folkert de Jong: *Ex voto* (2024), Kevin Osepa: *Atlantisch Venster* (2024)

### 4. Ontspanning

Zee en strand zijn voor velen trekpleisters, maar aan (massa)toerisme en recreatie kleven ook bezwaren en nadelen. Het Scheepvaartmuseum laat beide zien. Incidenteel maken we tentoonstellingen en presentaties die aansluiten bij grootse watersportevenementen.

Voorbeeld: *Iconen op het water* (2024)



## Overzicht van tentoonstellingen 2025-2028

We maken onderscheid tussen vaste en tijdelijke tentoonstellingen en presentaties. In de komende periode richten we enkele nieuwe vaste tentoonstellingen in. Ze vervangen verouderde tentoonstellingen zoals *Cartografie & Curiosa*, *De Walvis*, *De Scheepsornamenten* en *Navigatie-instrumenten*. Daarnaast programmeren we regelmatig kleinere tijdelijke tentoonstellingen.

### Vaste tentoonstellingen

2025

#### *De zee in kaart*

Zeekaarten vormen een belangrijk onderdeel van onze cartografische collectie. *De zee in kaart* neemt de bezoeker mee in de productie en de ontwikkeling van zeekaarten: van VOC-perkamentkaarten en zeeatlassen van Blaeu tot moderne hydrografische kaarten. Ook tonen we meetinstrumenten.

2026

#### *Van wie is de zee?*

Oceanen zijn de bron van al het leven op aarde. Deze tentoonstelling, geschikt voor families met kinderen vanaf 6 jaar, onderzoekt de invloed van menselijk gedrag op de oceaan en de effecten van de scheepvaart. En vraagt: wat kun jij doen om de oceaan te beschermen?

#### *Solebay-wandtapijten in context*

In deze tentoonstelling staan twee unieke wandtapijten van Willem van de Velde centraal. De topstukken uit de collectie, met scènes uit de slag bij Solebay in 1672, krijgen de tekst en uitleg die ze in de huidige opstelling ontberen.

2027

#### *Van zeil naar stoom*

De grote technologische veranderingen rond 1900 drukten een onuitwisbaar stempel op de scheepvaart en de scheepsbouw. We laten zien hoe die een golf van migratie in gang zetten, waardoor veel mensenlevens ingrijpend veranderden.

### Tijdelijke tentoonstellingen en presentaties

2025

#### *Oceanista*

Van tatoeages tot Bretonse strepen en weerbestedige kleding: de maritieme wereld is een constante inspiratiebron voor mode en straatcultuur. *Oceanista* toont ontwerpen van onder meer Chanel, Jean-Paul Gaultier, Thom Browne en Iris van Herpen. Bezoekers kunnen zelf aan de slag in het modeatelier.

2028

#### *Vrouwen en de zee*

In samenwerking met het Rijksmuseum zetten we belangrijke vrouwen uit de maritieme geschiedenis in de spotlights.

### Terugkerende en kortdurende presentaties

#### *Atlantische Vensters*

Gedurende de looptijd van *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* nodigt Het Scheepvaartmuseum verschillende kunstenaars uit om hun kijk te delen op de Nederlandse maritieme relaties met het Atlantische gebied. De vensters vestigen de aandacht op de tentoonstelling en voegen nieuwe perspectieven toe.

#### *Collectiepresentaties*

In de Presentatieruimte aan het Open Plein tonen we recente aanwinsten en actuele onderzoeksresultaten.



Het VOC-schip met vlaggen van kunstenaarscollectief Sites of Memory  
Foto: Roos de Bolster

### VOC-schip

De replica van VOC-schip *Amsterdam* is zowel een blikvanger voor Het Scheepvaartmuseum als een terugkerend discussiepunt. Omdat de kijk op de VOC voorgoed is veranderd, was een herinrichting onontkomelijk. Met verschillende specialisten werken we aan een interactieve *journey* voor diverse leeftijden en doelgroepen. De oorspronkelijke vlaggen van het schip zijn verwijderd en vervangen door (wisselende) eigentijdse varianten. Zo krijgen kunstenaars en vormgevers een bijzonder platform om te reflecteren op het schip en het koloniale verleden. De herinrichting wordt in 2025-2026 in twee fasen afgerond.



Mbo-studenten tijdens een rondleiding. Foto: Niels de Vries

## 4. Publiek

Onze bezoekers zijn bovengemiddeld positief over het programma en de service van Het Scheepvaartmuseum, blijkt uit onderzoek van Motivaction (februari 2024). Op de ranglijst van 150 sterkste Nederlandse cultuurorganisaties staat Het Scheepvaartmuseum op nummer 28 volgens Beerda Consultancy (februari 2024). Ons bezoekersaantal laat een stijgende lijn zien. We sloten 2023 af met een totaal van 333.447, waarvan 283.210 museumbezoekers. Volgens de prognose komen we voor 2024 uit op 358.245 inclusief eventbezoekers. Daarmee zitten we ruimschoots boven het niveau van voor de pandemie.

Het Scheepvaartmuseum is een publieke instelling die graag meer mensen wil uitnodigen en op een laagdrempelige manier mensen de kans wil geven tot museumbezoek. Voor 2028 streven we naar een groei

van tien procent, waarmee we uitkomen op 407.500 bezoekers. De keuze voor groei stoelt op de eerste plaats op maatschappelijke betrokkenheid. Om dezelfde reden is het museum sinds 2024 gratis toegankelijk voor kinderen tot en met 12 jaar. Groei in bezoekersaantallen leidt dus niet per se tot meer inkomsten.

### Gast, ervaringsdeskundige, expert

Het Scheepvaartmuseum heeft de laatste tien jaar een ontwikkeling doorgemaakt van een dagattractie naar een instituut met maatschappelijke relevantie. Die ontwikkeling is exemplarisch voor een fundamentele omslag in de museumwereld.<sup>3</sup> De traditionele toonzaal die van bovenaf oplegt of uitlegt wat van waarde is, maakt plaats voor een *community space* die ruimte biedt aan uitwisseling

<sup>3</sup> de Volkskrant, *Met thema's als armoede en boerenland plaatsen kunstmusea zichzelf steeds meer in de samenleving*, 15 augustus 2024



Bezoekers verhalen salon Baklava in Amsterdam Havenstad  
Foto: Almicheal Fraay

en gesprek. Zo is het ook verwoord in de nieuwe museumdefinitie van ICOM (2023).<sup>4</sup> Die benadering vraagt om een andere aanpak en een andere manier van denken. Onderdeel daarvan is een ander perspectief op de bezoeker, die niet alleen gast, maar ook ervaringsdeskundige, expert en maker is.

### Doelgroepensegmentatie en impactmeting

Juist nu zijn doelgroepensegmentatie en impactmeting belangrijke instrumenten voor publieksbeleid. Maatwerk is de sleutel. We onderzoeken de mogelijkheden voor aanpassing van de huidige methodiek. Die willen we linken aan onze vier aandachtsgebieden Identiteit, Milieu en impact, Kunst en Ontspanning. Algemene doelgroepen zoals buitenlands bezoek, mensen uit Nederland, scholen en kinderen monitoren we via kwantitatief onderzoek. Met kwalitatief onderzoek richten we ons op doelgroepen waarvoor we

speciale programma's ontwikkelen, zoals migranten met een verleden in de Amsterdamse haven of mensen met een koloniaal verleden. We willen nieuwe publieksgroepen aan ons binden en voorkomen dat onze vaste bezoekers van ons vervreemden. *Measure to improve* heeft prioriteit.

Uitgangspunt is dat Het Scheepvaartmuseum een museum is voor een breed, divers publiek. We omarmen het *OF/BY/ FOR ALL*-principe: een vruchtbare manier om diversiteit en inclusie te bewerkstelligen en duurzame relaties op te bouwen met nieuwe doelgroepen en community's. Zij geven ons feedback en advies, functioneren als ambassadeurs of klankbord of nemen het voortouw, zoals bij de opening van *Schaduw op de Atlantische Oceaan*. Vertegenwoordigers van de Kaliña- en Lokono-gemeenschap uit Suriname gingen voor in een ceremonie met muziek, zang en gebed. Het museum van de toekomst is, kortom, een plek van, met en voor iedereen.

<sup>4</sup> 'Musea zijn openbaar, toegankelijk en inclusief en bevorderen diversiteit en duurzaamheid. Ze werken en communiceren ethisch, professioneel en met participatie van gemeenschappen. Musea bieden een verscheidenheid aan ervaringen met het oog op educatie, genoeg, reflectie en kennisuitwisseling.'

De afgelopen periode hebben we met *I love Banda*, *Amsterdam Havenstad* en *Mens op Zee* nieuwe bezoekers weten aan te spreken. Met name: Nederlanders met een Indische en/of Molukse migratieachtergrond, Nederlanders met een Turkse migratieachtergrond die als 'gastarbeider' naar Amsterdam kwamen en Nederlanders met een Surinaamse migratieachtergrond. Komende periode willen we meer mensen bereiken met een bijzondere interesse voor maritieme cultuur die is gevormd door het koloniale verleden, bijvoorbeeld door een migratieachtergrond uit Suriname, de Cariben en Indonesië. Dat doen we bijvoorbeeld in samenwerking met museale instellingen uit die gebieden.

### Educatie en publieksactiviteiten

Het Scheepvaartmuseum is een plek voor alle leeftijden. In ons programma sluiten we aan bij de leef- en belevingswereld van verschillende doelgroepen. Dat doen we met onze tentoonstellingen, maar ook met ons onderwijsprogramma en onze publieksactiviteiten.

#### Onderwijs

Voor veel scholieren betekent een bezoek aan Het Scheepvaartmuseum een eerste kennismaking met een museum en/of de maritieme wereld. Met onze onderwijsprogramma's prikkelen we leerlingen en docenten tot nadenken over hoe heden en verleden in elkaar grijpen. We richten ons



op alle leeftijden en onderwijsniveaus met fysiek en online aanbod: van voorscholen, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs tot universitair onderwijs. Zo richten we lange leerlijnen in, waardoor Het Scheepvaartmuseum een constante kan worden in het leven van veel bezoekers. Inhoudelijk sluiten we aan bij vakken in het curriculum zoals geschiedenis, mens & maatschappij en burgerschap, waarin vragen over identiteit en afkomst en thema's als kolonialisme en slavernijverleden aan de orde komen. De aanstaande herinrichting van het VOC-schip en de tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* bieden goede aanknopingspunten voor museumbezoek en het aanzwengelen van discussie.

De komende jaren willen we meer scholieren en studenten bereiken in het museum en online. Dat doen we op de eerste plaats door te focussen op vmbo'ers en mbo'ers. Zij komen nog te weinig aan bod, terwijl de nadruk op praktijkvaardigheden en ambachtelijkheid in het (voorbereidende) beroepsonderwijs goed past bij scheepvaart en de maritieme wereld. De eerste contacten met 'onze burens' van de MBO Hub op het Marineterrein hebben al geleid tot plannen voor samenwerking in het kader van Sail 2025 en *Oceanista*. Intussen hebben we een gespecialiseerde educator (v)mbo en online in dienst die een gerichte marketingstrategie en passend programma ontwikkelt. We bouwen evaluatie- en klankbordmomenten in met de doelgroep en hun docenten.

Na de eenmalige succesvolle samenwerking in 2023 met Schooltv focussen we komende periode op LessonUp, het platform voor interactieve lespakketten. We gaan onze online educatiestrategie verder uitwerken en in samenspraak met docenten ons aanbod uitbreiden en beter zichtbaar maken.

#### Laagdrempelig publieksprogramma

Onze publieksactiviteiten bestaan uit laagdrempelig programma voor specifieke doelgroepen en randprogramma bij tijdelijke en vaste tentoonstellingen. Met deze activiteiten kunnen we experimenteren, actuele thema's verder uitdiepen en op een uitnodigende manier in contact komen met nieuwe bezoekers en mogelijke samenwerkingspartners. Zo organiseerden we in 2024 drukbezochte Food Nights (met foodactivist Lelani Lewis, journalist Jonas Kooyman van @havermelkelite en de jeugdbeweging Slow Food Youth Network) in het kader van *Food for Thought*, waarmee we een opvallend jong publiek bereikten. In 2025-2028 gaan we door met dit soort activiteiten.

Sinds 1 januari 2024 is de toegang tot het museum gratis voor kinderen t/m 12 jaar. Dat heeft geleid tot extra piekdrukke tijdens schoolvakanties; voor gezinnen is Het Scheepvaartmuseum een populaire bestemming. Ook voor de allerkleinsten (2+) hebben we geschikt programma: *Duiker Doris*. Doorlopend organiseren we passend randprogramma voor families. Zo inspireert het videokunstwerk van Kevin Osepa over jongeren die vertrekken van Curaçao tot het tekenen en schrijven van 'overzeese' ansichtkaarten. Verspreid over het museum zijn luisterpunten te vinden van de junior audiotour. In 2026 gaat *Van wie is de zee?* open: een prikkelende tentoonstelling over de oceaan waarmee we nieuwe doelgroepen willen aanspreken.

Ons succesvolle buurtontbijtprogramma Thuishaven is een mooi voorbeeld van een laagdrempelige activiteit waarmee we herhaalbezoek stimuleren. We bouwen hierop voort, onder meer met jaarlijks een iftarmaaltijd en een Ketikoti-viering in het museum.



*Duiker Doris*



Thuishaven-buurtontbijt. Foto: Almicheal Fraay

## 5. Partners en fondsenwerving

Het Scheepvaartmuseum is op vele manieren geworteld in de stad, in de (maritieme) wereld en in de maatschappij. We maken deel uit van samenwerkingsverbanden met uiteenlopende partners: lokaal, landelijk en internationaal. Steeds vaker nemen we het initiatief tot samenwerkingen met musea, kennis- en onderzoekscentra, onderwijsinstellingen, culturele collectieven, zorg- en maatschappelijke instellingen, leveranciers, horecapartners en individuen uit allerlei sectoren. Deze samenwerkingen verbreden onze horizon, brengen ons in contact met verschillende publieksgroepen en belangen in de samenleving en geven ons nieuwe ideeën en impulsen. We versterken elkaar inhoudelijk, logistiek, financieel en/of op speerpunten zoals duurzaamheid en diversiteit en inclusie. De komende jaren zijn we daar nog kieskeuriger in en geven we voorrang aan

langdurige samenwerkingen, bijvoorbeeld met instanties in het Caribische gebied, Suriname en Indonesië.

### Buurt

In 2022 won Het Scheepvaartmuseum de VriendenLoterij Museumprijs 2022 als 'beste buur'. Met het prijzengeld organiseerden we in 2023-2024 een reeks buurtontbijten onder de titel Thuishaven. We brengen ontmoetingen tot stand met en tussen buurtbewoners in Amsterdam Centrum-Oost en komen in contact met welzijnsorganisaties en buurthuizen zoals Cordaan en Spelinloop Dynamo. Als voorzitter van Expeditie Oosterdok, een netwerk van dertien culturele instellingen en dertig bedrijven, is Het Scheepvaartmuseum medeverantwoordelijk voor het verlevendigen van de Oosterdokbuurt.

## Onderwijs

Het Scheepvaartmuseum verzorgt fysiek en online onderwijsaanbod voor leerlingen van alle schooltypen. Uitwisseling met onderwijspartners is onmisbaar voor een hoogwaardig aanbod dat aansluit bij actuele (curriculum)ontwikkelingen – zoals met ROC Amsterdam, Nationaal Instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis (NiNsee), Reinwardt Academie, Fawaka Wereldburgerschap en Docentenopleidingen UvA. Een mooi voorbeeld was de docentendag over ‘De doorwerking van het slavernijverleden in het onderwijs’ op 6 november 2024 in ons museum, een samenwerking met NiNsee.

## Maatschappelijk

Het Scheepvaartmuseum verbindt zich met tal van maatschappelijke organisaties en zet zich in voor toegankelijkheid en inclusie. We helpen starters op de arbeidsmarkt door op alle afdelingen stagiairs aan te nemen en/of juniorplekken in te richten. We verstevigen de geslaagde samenwerking met ErvarenJaren, het uitzendbureau voor vijftigplussers. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met Social Capital, dat bemiddelt voor werknemers met een arbeidsbeperking; zij zijn met veel plezier en succes bij ons aan het werk in de horeca en in het depot. Sinds jaar en dag is Het Scheepvaartmuseum vertrekpunt van de Canal Parade tijdens Queer & Pride; in 2024 voeren we voor het eerst mee met een eigen boot. Stichting De Zonnebloem maakt komende periode toegankelijkheidsscans in het museum, zodat we nog beter in staat zijn fysieke drempels weg te nemen.

## Museanetwerken

Het Scheepvaartmuseum is een actieve partner in het International Congress of Maritime Museums en onderhoudt nauwe banden met toonaangevende collega-instellingen zoals National Maritime

Museum in Greenwich, Center for Netherlandish Art in Boston en Mystic Seaport in Connecticut. Als rijksmuseum met een wettelijke taak voor het beheer van een deel van de rijkscollectie maakt Het Scheepvaartmuseum deel uit van de Kring Rijksmusea van de Museumvereniging. Met het Rijksmuseum werken we aan een tentoonstelling over vrouwen in de maritieme geschiedenis in 2027. Samen met andere maritieme musea in Nederland, zoals het Maritiem Museum Rotterdam en het Zuiderzeemuseum maken we ons sterk voor het behoud en de bescherming van maritiem erfgoed en de bijbehorende cultuur. Bijzonder was in 2024 de samenwerking van dertien maritieme musea ter gelegenheid van tweehonderd jaar Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM). De komende jaren zullen we nog meer gaan samenwerken met andere musea die zich richten op de voormalige Nederlandse koloniën, zoals het Wereldmuseum, het Moluks Museum, het Suriname Museum en musea op de Cariben. Contacten met het toekomstige Nationaal Slavernijmuseum zijn gelegd.

## Digitale samenwerking

In 2022 hebben we het initiatief genomen tot ATLAS of future exhibitions, een (online en offline) netwerk bedoeld als aanjager van de duurzaamheidstransitie in de museumsector. Het Scheepvaartmuseum is als penvoerder van het Netwerk Maritieme Bronnen (NMB) – samen met Zuiderzeemuseum, Maritiem Museum Rotterdam en Huygens Instituut – verantwoordelijk voor de uitwerking van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed van OCW voor de maritieme erfgoedsector. We ontsluiten maritiem erfgoed volgens de laatste technieken in een Linked Dataomgeving ter vervanging van het verouderde Maritiem Digitaal. In het kader van Metamorfoze, het nationale digitaliseringsprogramma van de Koninklijke Bibliotheek voor behoud en toegang tot papieren erfgoed, zijn we in 2024 begonnen met de digitalisering van onze handschriftencollectie.

## Fondsenwerving

Het Scheepvaartmuseum hanteert duidelijke richtlijnen voor het aangaan van samenwerkingen en het accepteren van giften. Die richtlijnen worden gedeeld met (potentiële) gevers en partners. Naast een algemeen ethisch afwegingskader maken we gebruik van duurzaamheidscriteria. Ook streven we naar meer diversiteit in geefkringen en samenwerkingspartners.

De inkomsten die het museum jaarlijks dankzij de inspanningen van onze afdeling filantropie & partnerships genereert, liggen rond de €1,5 à €2 miljoen. Bijdragen zijn afkomstig van onze Stichting Het Compagnie Fonds, diverse (vermogens-) fondsen, de VriendenLoterij en verschillende bedrijven. De aan het museum gelieerde Vereeniging Nederlandsch

Historisch Scheepvaart Museum beheert gelden ten behoeve van uitbreiding en behoud van de museumcollectie.

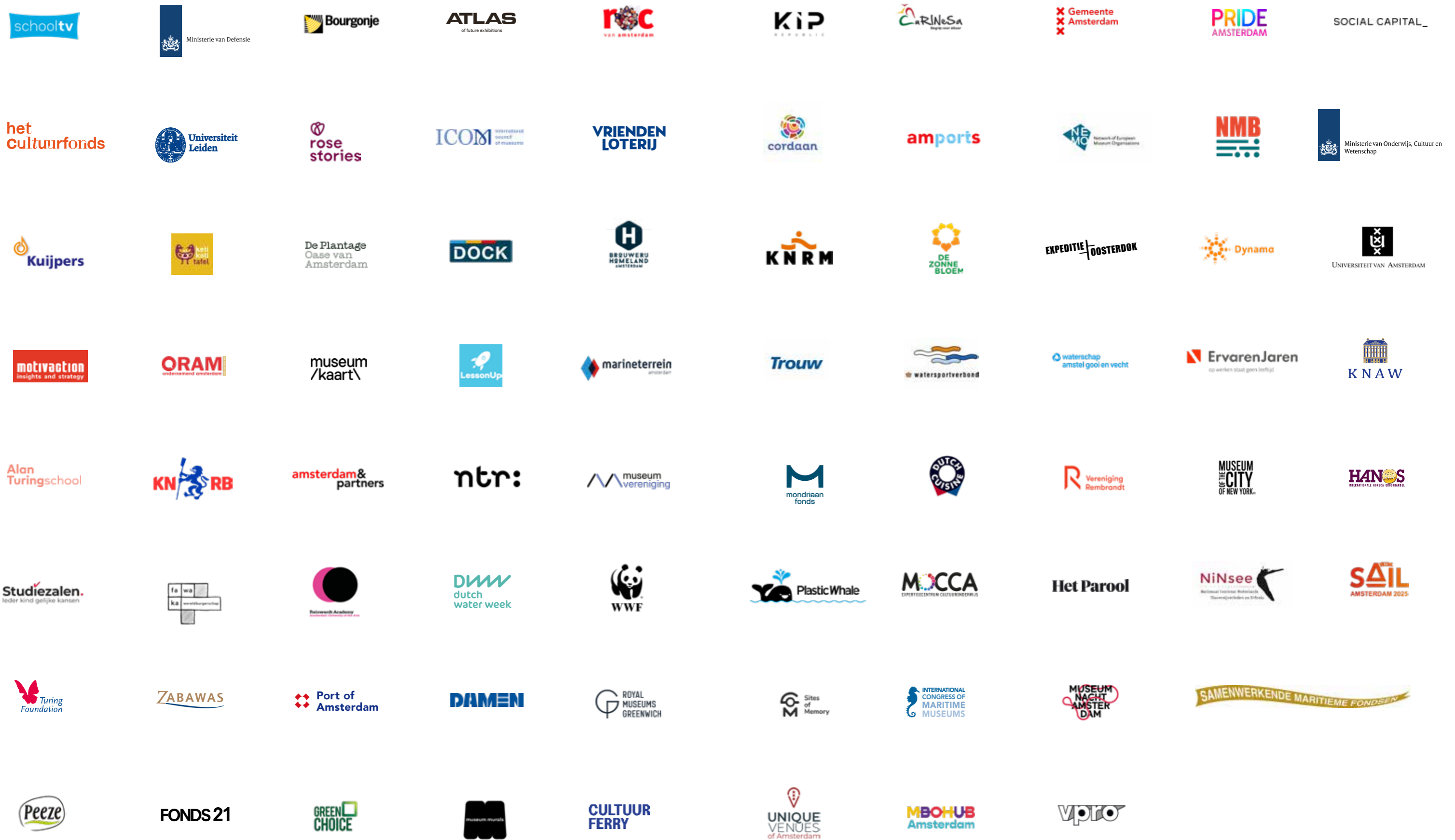
In 2025 trekken we een nalatenschappenwerver aan en lanceren we een nieuw nalatenschappenprogramma waarmee we een extra inkomstenbron aanboren. We introduceren ‘green philanthropy’ als propositie in het geefstelsel, zodat steungevers gericht kunnen geven voor duurzaamheidsmaatregelen van het museum. We gaan op zoek naar een passende hoofdsponsor.

We onderzoeken hoe we onze fondsstructuur effectiever en overzichtelijker kunnen maken in de vorm van één Het Scheepvaartmuseum Fonds. Dat doen we in samenspraak met Het Compagnie Fonds en de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum.



International Congress of Maritime Museums 2024 in Het Scheepvaartmuseum

## Partners



Het Scheepvaartmuseum werkt samen met vele partners: de opsomming geeft een indruk, maar is niet volledig.



## 6. Organisatie en bedrijfsvoering

Het Scheepvaartmuseum is gevestigd in 's Lands Zeemagazijn, een rijksmonument uit 1656 op de voormalige scheepswerf van de Admiraliteit van Amsterdam. De fraaie plek aan het Oosterdok vormt een illustratief decor voor de nationale zeevaartgeschiedenis. Sinds de verbouwing door Dok architecten in 2007-2011 is ons gebouw zowel een architectonische trekpleister als een voorloper in duurzaamheid. Met de herinrichting van het aanpalende Marineterrein wordt Het Scheepvaartmuseum steeds meer onderdeel van een levendige, diverse stadsbuurt. Maar voor sommigen oogt het

gebouw als een gesloten vesting. En wie eenmaal binnen is, weet niet altijd even goed de weg te vinden.

De komende jaren investeren we ook in fysieke toegankelijkheid: wayfinding, service en veiligheid. We willen al onze bezoekers gastvrij onthalen en service op maat bieden, zodat ze zich niet alleen welkom en veilig voelen, maar ook kunnen beschikken over de juiste informatie. De centrale toiletten en garderobe krijgen een update. Ook buigen we ons over de entree en de ticketbalie.





Opruimactie bij Het Scheepvaartmuseum tijdens World Cleanup Day 2023  
Foto: Monique Kooijmans

### Duurzaamheid

Het Scheepvaartmuseum is toonaangevend op het gebied van duurzaamheid in de museumwereld. Die koploperspositie willen we behouden. Sinds april 2024 is het museum van het gas af, als een van de eerste musea in Nederland. Het hele gebouw is intussen van ledverlichting voorzien. Ook hebben we recent de strikte klimaatbeheersing losgelaten. Onze duurzaamheidscoördinator, sinds najaar 2024 in dienst, is samen met de Werkgroep Duurzaamheid verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie die is vastgelegd in het *Duurzaamheidsplan* (2023). Met een routekaart en vijftien maatregelen gaan we 'op weg naar een eco-positief HSM', zoals de ondertitel luidt. De maatregelen zijn gericht op gedrags- en bewustzijnsverandering en praktische zaken als promotiemateriaal, afvalscheiding, inkoop en IT. Aan de hand van impactrapportages houden we de CO<sub>2</sub>-uitstoot bij per bedrijfs onderdeel. In de komende periode willen we het museum verder verduurzamen en ook het depotgebouw van het gas af laten gaan.

### Service en veiligheid

Het Scheepvaartmuseum hanteert hoge maatstaven voor collectie- en gebouwveiligheid. Maar het museum is ook een openbare instelling die wekelijks duizenden bezoekers en medewerkers verwelkomt. Die twee aspecten – veiligheid en gastvrijheid – lijken soms op gespannen voet te staan; zeker nu musea (terecht) steeds meer verantwoording hebben af te leggen over hun beleidskeuzes. Binnen Het Scheepvaartmuseum gelden dan ook strikte procedures en richtlijnen voor onvoorziene gebeurtenissen.

We willen veiligheid en service onderbrengen in één afdeling; op dit moment zijn we bezig met de praktische en procedurele invulling daarvan. Zo willen we de kennis van veiligheidsrichtlijnen beter beleggen bij onze servicemedewerkers en de kennis van hospitality beter onderbrengen bij onze securitymedewerkers. Deze suppoosten nieuwe stijl zijn alert én servicegericht en dragen in sterke mate bij aan de toegankelijkheid van het museum.

### Digitale strategie

In ons digitaliseringsbeleid lag de laatste jaren de focus op collectieregistratie. Die is nu grotendeels op orde. In de volgende fase leggen we ons toe op het ontsluiten van de digitale collectie voor een breed publiek. Dit betekent bijvoorbeeld dat we onze website gaan vernieuwen en beter toegankelijk maken voor verschillende doelgroepen (bezoekers én onderzoekers). In 2025-2026 werken we onze digitale strategie verder uit in aanvulling op de huidige activiteiten zoals met ATLAS, het Netwerk Maritieme Bronnen en LessonUp. We realiseren ons dat de razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie grote gevolgen hebben voor museale instellingen wereldwijd. We willen de kansen die daar liggen in kaart brengen en benutten. Tegelijkertijd zien we dat het museum als authentieke bron van kennis en ervaring onder druk komt te staan, wanneer het onderscheid tussen feit en fictie arbitrair wordt. Ook daar besteden we aandacht aan in ons beleid.



## Commerciële verhuur

Het Scheepvaartmuseum is een aantrekkelijke locatie voor commerciële activiteiten, mede dankzij het Open Plein met zijn spectaculaire overkapping, een ontwerp van architect Laurent Ney. De events die we organiseren onder de vlag van Het Scheepvaartmuseum Enterprise bv (HSME) leveren structureel een substantiële bijdrage aan onze inhoudelijke ambities. De komende jaren kiezen we nog scherper voor partners die onze maatschappelijke doelstellingen onderschrijven. De catering en het café-restaurant van Het Scheepvaartmuseum zijn aangesloten bij Dutch Cuisine, een samenwerkingsverband dat duurzaamheid, dierenwelzijn en gezondheid propageert.

## Personeelsbeleid

We werken aan een divers personeelsbestand en formuleren in dat kader meetbare doelen voor alle stappen in de hr-cyclus. Op het vlak van personeelswerving hebben we concrete maatregelen getroffen: we gebruiken korte, neutrale vacatureteksten en nieuwe wervingskanalen waarmee we diverse doelgroepen bereiken. We geven de ruimte aan gemotiveerde kandidaten met potentie die (nog) niet volledig voldoen aan de functie-eisen. Nieuwe medewerkers worden gekoppeld aan een buddy uit een ander team.

Het Scheepvaartmuseum wil ook voor stagiairs, juniormedewerkers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een inspirerende werkplek zijn. We verstevigen de samenwerking met Social Capital. We vinden het belangrijk dat starters kunnen leren in de praktijk en onderschrijven het convenant Stagepact mbo 2023-2027. We stimuleren onze medewerkers om zich te blijven ontwikkelen aan de hand van trainingen en individuele coaching, en hebben een studiekostenregeling. We voeren het nieuwe *Handboek functie-indeling* in dat de Museumvereniging eind 2024 heeft opgeleverd. Parallel daaraan introduceren we dashboards die kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen inzichtelijk maken. Zo kunnen we beter evalueren en gericht sturen.

Speerpunt in de komende periode is het veiligstellen en overdragen van kennis. Bij de *onboarding* van nieuwe medewerkers is het zaak dat zij niet alleen hun weg vinden in het museum, maar ook snel toegang kunnen krijgen tot relevante kennis en ervaring. Dat ondervangen we door vastlegging van informatie (op Teams en MariNet) en begeleiding door ervaren medewerkers. Ook anticiperen we beter op pensioenuitstroom om kennisverlies tegen te gaan.



De Pride-boot met medewerkers en vrienden van Het Scheepvaartmuseum  
Foto: Benedicta Badu

## Diversiteit & Inclusie

Het Scheepvaartmuseum heeft vanaf de vorige beleidsperiode flinke stappen gezet op het gebied van diversiteit en inclusie. In 2021 ging de Stuurgroep Diversiteit & Inclusie van start. Met de aanstelling van een hoofd educatie & inclusie introduceerden we een nieuwe functie. Sindsdien hebben we veel geïnvesteerd in bewustwording en gedragsverandering. We organiseerden trainingen, gesprekscycli en uitwisseling met experts. Die leidden tot het formuleren van een hoofdnorm ('We verbinden onze woorden over diversiteit en inclusie aan daden') en subnormen voor de vier P's. Inclusiviteit leeft in de organisatie, maar is nog geen vanzelfsprekendheid voor iedereen. De komende jaren willen we diversiteit en inclusie verder inbedden en duurzaam verankeren. Dat doen we aan de hand van een Plan van Aanpak waarin doelstellingen per afdeling zijn geïnventariseerd (die zijn integraal verwerkt in dit meerjarenplan). In de vorige beleidsperiode scoorde Het Scheepvaartmuseum tussen 3 en 4 op de scan van de Code Diversiteit & Inclusie. We blijven scans afnemen en monitoren de resultaten tot 2028. Ook hiervoor geldt: *we measure to improve, not to prove.*

## Fair Practice

In ons personeelsbeleid sluiten we aan bij de kernwaarden van de Fair Practice Code: transparantie, eerlijke vergoeding, inclusiviteit en vertrouwen. Die zijn van toepassing op het personeelsbestand en op de flexibele schil van makers, kunstenaars, zzp'ers, uitzendkrachten en externen die op projectbasis voor ons werken. De kernwaarden zijn voortdurend onderwerp van gesprek binnen de organisatie. De vergoeding voor kunstenaars stellen we altijd vast in overleg met de makers zelf. We volgen de Richtlijn Kunstenaarshonoraria van het Mondriaan Fonds.

## Sociale veiligheid

Het Scheepvaartmuseum wil een veilige werkplek zijn voor alle medewerkers. De afgelopen periode hebben we veel energie gestoken in het vastleggen van omgangsregels. We gaan op een respectvolle en collegiale manier met elkaar om, met ruimte voor elkaars verschillen, en corrigeren elkaar als dat nodig is. We organiseren jaarlijks trainingen om de omgangsvormen onder de aandacht te brengen en voorbeeldgedrag te stimuleren. Sociale veiligheid is ook in het medewerkers-tevredenheidsonderzoek en de hr-cyclus een terugkerend onderwerp, onder meer in gesprekken tussen leidinggevende en medewerker.

Wanneer medewerkers te maken krijgen met ongewenst gedrag, kunnen zij terecht bij de klachtencommissie en de vertrouwenspersoon. Nu werken we nog met een externe vertrouwenspersoon en een interne klachtencommissie, maar we gaan over op een werkwijze met twee vertrouwenspersonen (intern en extern). De interne klachtencommissie maakt plaats voor een externe. Zo richten we een klachtenprocedure in waarin anonimiteit en professionaliteit zijn gewaarborgd.

## Governance Code

De Governance Code is stevig ingebed in onze organisatie. Vanaf 1 januari 2025 gaat Het Scheepvaartmuseum werken met een nieuwe organisatiestructuur met een tweekoppige directie en een gewijzigde inrichting van het managementteam. Jaarlijks organiseren we een zelfevaluatie met de raad van toezicht. De raad zal komende periode dichter op de organisatie opereren. Aanleiding daarvoor zijn de nieuwe organisatiestructuur en de sterke maatschappelijke verantwoordelijkheid die in toenemende mate van musea wordt verwacht. Stakeholdersmanagement staat voor de komende periode nadrukkelijk op de agenda, evenals toezicht op sociale veiligheid en diversiteit en inclusie. Bij (mede)financiering door private partijen geldt een extra check op maatschappelijke doelstellingen. In de nieuwe beleidsperiode loopt de zittingstermijn af voor een aantal leden van de raad van toezicht. Bij de werving en selectie van nieuwe leden volgen we een transparante procedure in goede afstemming met OCW.

## Financiën

Dit zijn de belangrijkste financiële pijlers in de komende beleidsperiode:

- Het Scheepvaartmuseum streeft een stabiele bedrijfsvoering na. We werken met een rompbegroting (voor noodzakelijke uitgaven op basis van reguliere inkomsten) en een projectbegroting (op basis van externe financiering door fondsen, HSME bv, Het Compagnie Fonds en de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum).
- Het Scheepvaartmuseum verankert duurzaamheid en diversiteit en inclusie als selectiecriteria in het inkoopbeleid.



Het Scheepvaartmuseum kleurde roze tijdens Museumnacht 2024.



**het scheepvaart  
national maritime  
museum**

Kattenburgerplein 1, Amsterdam  
[www.hetscheepvaartmuseum.nl](http://www.hetscheepvaartmuseum.nl)